

Europeiska unionens officiella tidning

ISSN 1725-2504

C 58

fyrtingsjätte årgången

13 mars 2003

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

Informationsnummer

Innehållsförteckning

Sida

I Meddelanden

Kommissionen

2003/C 58/01	Eurons växelkurs	1
2003/C 58/02	Meddelande från Förenade kungarikets regering om Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG av den 30 maj 1994 om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten ⁽¹⁾	2
2003/C 58/03	Tillkännagivande om inledande av ett undersökningsförfarande rörande ett handelshinder i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 3286/94 i form av de subventioner som Förenta staterna ger till produktionen av oljeväxtfrön	4
2003/C 58/04	Tillstånd till statligt stöd enligt artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget – Fall i vilka kommissionen inte gör några invändningar ⁽¹⁾	6
2003/C 58/05	Statligt stöd – Tyskland – Stöd C 1/2003 (ex N 708/2001) – "Landesinvestitionsprogramm Bremen (LIP 2000)" (angående dess miljöskyddsåtgärder) – Uppmaning enligt artikel 88.2 i EG-fördraget att inkomma med synpunkter ⁽¹⁾	11
2003/C 58/06	Meddelande om att ett förvaltningssamarbete enligt artikel 7.8 i förordning (EG) nr 1148/2001 har inletts mellan Republiken Sydafrika och Europeiska gemenskapen (Offentliggörande enligt artikel 7.8 i kommissionens förordning (EG) nr 1148/2001 (EGT L 156, 13.6.2001, s. 9)).	13

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

EES rådgivande kommitté

2003/C 58/07	Resolution av rådgivande EES-kommittén av den 26 juni 2002 om utvidgningen och EES framtid	14
2003/C 58/08	Resolution av rådgivande EES-kommittén av den 26 juni 2002 om styresformer och företagens sociala ansvar i en globaliserad värld	18

I

(Meddelanden)

KOMMISSIONEN

Eurons växelkurs ⁽¹⁾

12 mars 2003

(2003/C 58/01)

1 euro =

Valuta			Kurs	Valuta			Kurs
USD	US-dollar		1,1028	LVL	lettisk lats		0,6326
JPY	japansk yen		129,21	MTL	maltesisk lira		0,4243
DKK	dansk krona		7,4276	PLN	polsk zloty		4,3743
GBP	pund sterling		0,6835	ROL	rumänsk leu		35878
SEK	svensk krona		9,3133	SIT	slovensk tolar		231,885
CHF	schweizisk franc		1,4674	SKK	slovakisk koruna		41,855
ISK	isländsk krona		85,3	TRL	turkisk lira		1786000
NOK	norsk krona		7,8665	AUD	australisk dollar		1,8446
BGN	bulgarisk lev		1,9509	CAD	kanadensisk dollar		1,624
CYP	cypriotiskt pund		0,58241	HKD	Hongkongdollar		8,6006
CZK	tjeckisk koruna		31,653	NZD	nyzeeländsk dollar		2,0056
EEK	estnisk krona		15,6466	SGD	singaporiensk dollar		1,9269
HUF	ungersk forint		245,27	KRW	sydkoreansk won		1371,66
LTL	litauisk litas		3,4532	ZAR	sydafrikansk rand		8,8431

⁽¹⁾ Källa: Referensväxelkurs offentliggjord av Europeiska centralbanken.

Meddelande från Förenade kungarikets regering om Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG av den 30 maj 1994 om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten

(2003/C 58/02)

(Text av betydelse för EES)

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIET

THE PETROLEUM (PRODUCTION) (SEAWARD AREAS) REGULATIONS 1988

SÄRSKILT BEVILJANDE UTANFÖR OFFSHORE-TILLSTÅNDRUNDAN FÖR AVSNITT 13/26B

Handels- och industriministern inbjuder intresserade personer, i enlighet med Petroleum (Production) (Seaward Areas) Regulations 1988 (S.I. 1988 No 1213), i ändrad form (1988 Regulations), och Hydrocarbons Licensing Directive Regulations 1995 (S.I. 1995 No. 1434), att ansöka om tillstånd för petroleumproduktion för avsnitt 13/26b. Den slutliga förteckningen över avsnitt utan tillstånd visas på kartor som finns i handels- och industriministeriets bibliotek, där de kan beses på avtalad tid (se nedan för kontaktinformation) mellan kl 9.15 och 16.45, måndag till fredag, till och med den 17 juni 2003 (nedan kallat "ansökningsdatumet"). De finns även tillgängliga på webbplatsen för Oil & Gas Directorate (www.og.dti.gov.uk).

Licensing and Consents Unit (LCU) eller som kan beställas från LCU Administration Section (se nedanstående kontaktupplysningar).

1. Tillstånd som beviljas inom ramen för detta förfarande kommer att inbegripa klausuler som huvudsakligen baseras, med förbehåll för vissa ändringar och ytterligare bestämmelser, på de standardklausuler som fastställts i Tillägg 4 till Petroleum (Production) (Seaward Areas) Regulations 1988 (i ändrad form, förutom att ändringarna till standardklausulerna som fastställs i styckena a ii och c-h i förordning 8 i Petroleum (Production) (Seaward Areas) (Amendment) Regulations 1996 (S.I. 1996 No. 2946) inte gäller). Från den 1 januari 2003 försvinner ersättning för royalties, och klausulerna kommer att ändras i enlighet därmed.
2. Department of Trade and Industri (DTI – Handels och industriministeriet) har genomfört en lämplig miljökonsekvensbedömning för avsnitt 13/26b, vilket krävs enligt direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, som genomförts genom bevarandeförordningarna (Livsmiljöer, etc.) 1994. Slutsatserna av bedömningen är att åtgärden att ge tillstånd för området och genomförandet av det föreslagna arbetsprogrammet troligtvis inte skulle få någon betydande inverkan på någon plats i havsmiljön. En kopia finns tillgänglig på webbplatsen för Licensing Consents Unit (Enheten för beviljande av tillstånd).
3. Ansökningar måste göras på ansökningsformuläret för Seaward Production Licences, som finns på webbplatsen för
4. Ansökningarna skall lämnas till Department of Trade and Industri, 1 Victoria Street, London SW1H 0ET, tillsammans med en avgift på 2 820 pund sterling per ansökan. Ansökningarna måste vara DTI tillhanda senast kl 13.00 (Londontid) den 17 juni 2003. Inga ansökningar kommer att godkännas efter den tidpunkten.
5. Den föreslagna operatören i varje ansökargrupp (inbegripet varje företag som är ensam sökande) måste lägga fram en redogörelse för sin allmänna miljöstrategi när det gäller utförandet av licensierad verksamhet i havsområden.
6. Ytterligare upplysningar om det material som de sökande kan använda till stöd för sina ansökningar finns i "Notes for Applicants", som kan erhållas från Licence Administration och på webbplatsen för Oil & Gas Directorate (se nedanstående kontaktupplysningar).
7. Ansökningarna kommer att bedömas mot bakgrund av det kontinuerliga behovet av snabb, grundlig, effektiv och säker undersökning för att hitta olje- och gasfyndigheter på Förenade kungarikets kontinentalsockel, med hänsyn tagen till miljön. Ansökningarna kommer att bedömas på grundval av följande kriterier:
 - a) den sökandes ekonomiska förmåga att utföra det avtalade arbetsprogrammet för den första perioden.
 - b) den sökandes tekniska förmåga att utföra det avtalade arbetsprogrammet för den första perioden, och eventuellt annan relevant verksamhet som tillåts enligt tillståndet (med hänsyn tagen till kvaliteten på den geologiska analysen och innovationsgraden).

Ansökningar för tillstånd

- c) eventuellt bristande effektivitet eller ansvar som den sökande har visat inom ramen för något annat tillstånd, oavsett sort, som beviljats i enlighet med Petroleum Act 1998 eller tidigare lagstiftning med liknande innebörd.
8. Efter det att alla ansökningar har gått igenom kommer ministern att välja ut de sökande som denne avser att bevilja tillstånd. Dessa kommer att underrättas senast ett år efter ansökningsdatumet. I samtliga fall där ministern avser bevilja tillstånd kommer DTI att utforma ett utkast till ett tillstånd och skicka det till den utvalda sökanden. Denne kan då godkänna ansökan genom att returnera ansökan, med underskrifter av samtliga medlemmar i ansökargruppen, till DTI. De sökande vars ansökningar inte godkänts kommer att meddelas skriftligt och om de skickar in en skriftlig begäran om att få veta varför ansökningarna inte godkändes i ministerns beslut kommer denna information att tillhandahållas dem.
9. Regeringen kan inte påta sig något ansvar för eventuella kostnader som den sökande ådragit sig i samband med ansökan.
- Villkor och betalningar för tillstånd**
10. Med förbehåll av nedanstående kommer varje tillstånd att gälla för en första period på fyra år, med rätt till förlängning till en andra period på fyra år och en tredje period på 18 år.
11. Tillståndsinnehavaren kan utnyttja rätten att fortsätta med tillståndet i andra perioden under förutsättning att detta anmäls senast tre månader före utgången av den första perioden och under förutsättning att det avtalade arbetsprogrammet har genomförts och den sökande har avstått från en del av tillståndsområdet. Det största område som får behållas är
- a) inte mer än hälften av det ursprungliga antalet sektioner som täcks av tillståndet om tillståndet ursprungligen omfattade minst 60 sektioner, eller
- b) 30 sektioner om tillståndet ursprungligen omfattade fler än 30 men färre än 60 sektioner.
- Det område som får behållas måste överensstämma med standardklausul 8 i Tillägg 4 till 1988 Regulations i dess ursprungliga lydelse före ändringarna genom Petroleum (Production) (Seaward Areas) (Amendment) Regulations 1996 och det måste beskrivas i ovannämnda meddelande.
- En "sektion" är en del av ett avsnitt som omfattar ett område som avgränsas av longituder och latituder med en minuts avstånd.
12. All den areal som omfattas av tillståndet och som inte är föremål för en godkänd utvecklingsplan vid utgången av den andra perioden skall avträdas vid den tidpunkten.
13. Varje tillstånd som beviljats till följd av denna inbjudan kommer att bli föremål för betalning i enlighet med de bestämmelser som fastställs i standardklausulerna och i tilläggen till tillståndet, nämligen
- a) fyra årliga betalningar, med början vid tillståndets begynnelsestidpunkt, på 150 pund sterling för varje kvadratkilometer som tillståndet täcker, och
- b) en efterföljande årlig betalning på 300 pund sterling för varje kvadratkilometer av det område som tillståndet täcker, med årliga ökningar på 900 pund sterling upp till maximalt 7 500 pund sterling per kvadratkilometer (detta belopp skall revideras två gånger årligen i enlighet med raffinaderiernas råoljeprisindex, som offentliggörs i Digest of UK Energy Statistics).
- Konfidentialitet**
14. Material som tillhandahålls till stöd för ansökningarna kommer att behandlas i enlighet med Code of Practice on Access to Government Information.
- Undantag**
15. Villkoren, bestämmelserna, betalningarna och andra detaljer som hänför sig till varje tillstånd skall normalt överensstämma med vad som angivits ovan, men ministern förbehåller sig rätten att ändra dem i vissa fall med hänsyn till vissa omständigheter (t.ex. tillstånd avseende fält som tagits ur drift).
- Kontaktupplysningar**
- Licence Administration:* Licensing and Consents Unit, Department of Trade and Industry, 1 Victoria Street, London SW1H 0ET Förenade kungariket (tfn (44-207) 215 51 11, fax (44-207) 215 50 70).
- Department of Trade and Industry Library:* 1 Victoria Street, London SW1H 0ET Förenade kungariket (tfn (44-207) 215 50 06/7, fax (44) 207 215 56 65)
- LCU:s webbplats:* www.og.dti.gov.uk

Tillkännagivande om inledande av ett undersökningsförfarande rörande ett handelshinder i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 3286/94 i form av de subventioner som Förenta staterna ger till produktionen av oljeväxtfrön

(2003/C 58/03)

Den 10 januari 2003 mottog kommissionen ett klagomål enligt artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 3286/94 ⁽¹⁾ (nedan kallad "förordningen").

1. Klagande

Klagomålet ingavs av European Oilseed Alliance (nedan kallat "EOA"). EOA är en handelsorganisation bestående av nationella sammanslutningar från Tyskland, Förenade kungariket, Spanien, Frankrike och Sverige. Alla producenter av oljeväxtfrön och vissa andra yrkeskategorier på området (t.ex. verksamheter som lagrar, bearbetar eller använder grödor) är medlemmar i dessa nationella sammanslutningar. EOA:s medlemsorganisationer står för 86 % av den europeiska produktionen av oljeväxtfrön.

EOA är en sammanslutning som agerar på uppdrag av en gemenskapsindustri, i detta fall producenterna av oljeväxtfrön, i den mening som avses i artiklarna 2.5 och 3.1 i förordningen.

2. Produkt

Klagomålet rör subventioner som ges till produktion av oljeväxtfrön i Förenta staterna. Oljeväxtfrön är en grupp av plantor som odlas för sin olja och sina proteiner. Till de viktiga oljeväxtfrön som produceras i världen hör sojabönfrön, rapsfrön och solrosfrön. Till de mindre viktiga oljeväxtfröna hör linfrön, safflorfrön och sesamfrön. Oljeväxtfrön omfattas av följande nummer i Kombinerade nomenklaturen: 1201, 1204, 1205, 1206 och 1207.

3. Ärende

Klagomålet rör ett handelshinder som enligt uppgift uppkommit genom att Förenta staterna subventionerar produktion av oljeväxtfrön.

De ifrågasatta amerikanska subventionerna är subventioner i form av "loan rate" och marknadsföringslån, direkta betalningar och anticykliska betalningar. Dessa betalningar sker i enlighet med den amerikanska lagen om tryggad livsmedelsförsörjning och investeringar på landsbygden från 2002 (US Food Security and Rural Investment Act).

Enligt systemet med "loan rate" kan producenterna få statliga lån "utan regressrätt". Säkerheten för lånen utgörs av oljeväxtkörden som värderas till ett av staten fastställt värde. Om jordbrukaren kan sälja oljeväxterna till ett pris som är högre än "loan rate" återbetalar han lånet. Om han inte kan det förlorar han

sin skörd, men behöver inte göra några betalningar på lånet. Systemet fungerar således som en prisgaranti till den "loan rate" som fastställts av staten. Dessa "loan rates" uppges vara lägre än kommersiella "loan rates". Eftersom marknadspriserna har legat under "loan rates" har emellertid följande åtgärder tillämpats i praktiken.

I syfte att förhindra att offentliga lager byggs upp tillämpas inom ramen för systemet med marknadsföringslån en ordning med marknadslånefördelar. Enligt detta system behöver en jordbrukare som har tagit ett lån endast återbetala lånet till det gällande marknadspriset för oljeväxtfrön (i de fall detta är lägre än "loan rate"). Han mottar därför ett stöd motsvarande skillnaden mellan marknadspriset för grödorna och den "loan rate" som fastställts av staten. Han kan fritt sälja skörden på marknaden.

Om marknadspriset för oljeväxtfrön är lägre än "loan rate" kan jordbrukaren, i stället för att ta ett lån, helt enkelt ansöka om ett stöd (loan deficiency payment) motsvarande skillnaden mellan det gällande marknadspriset och "loan rate".

Dessa mekanismer står till förfogande när det gäller flera basprodukter inom jordbruket, inbegripet oljeväxtfrön. Satsarna är olika för olika råvaror. Betalningarna är givetvis specifika för varje produkt.

Det hävdas i klagomålet att det inte har fastställts någon gräns för omfattningen av den subvention som står till förfogande enligt dessa system.

Direkta utbetalningar görs för traditionellt odlade basarealer och för ett specifikt urval av grödor, inbegripet oljeväxtfrön. I praktiken står det jordbrukaren fritt att plantera olika grödor på de arealer som berörs, men vissa produkter är uteslutna (t.ex. frukt och grönsaker) och marken måste bevaras som jordbruksmark. Basarealerna kan uppdateras, så att de täcker referensperioden 1998–2001.

Anticykliska betalningar är också knutna till de traditionellt odlade basarealerna för olika grödor. Om världsmarknadspriset för en viss gröda sjunker under en viss nivå görs en betalning. Inte heller i detta fall är detta avhängigt av att den berörda grödan faktiskt planteras på basarealen, men odlingen får inte avse vissa produkter (t.ex. frukt och grönsaker) och marken måste bevaras som jordbruksmark.

I klagomålet nämns också subventioner utbetalade enligt den tidigare federala amerikanska lagen från 1996 rörande förbättringar och reform av jordbruket (US Federal Agricultural Improvement and Reform Act), som numera har ersatts med subventioner enligt US Food Security and Rural Investment Act. Subventioner i form av "loan rates" och marknadsföringslån har i dessa fall getts på samma villkor som enligt US Food Security and Rural Investment Act.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 3286/94 av den 22 december 1994 om fastställande av gemenskapsförfaranden på den gemensamma handelspolitikens område i syfte att säkerställa gemenskapens rättigheter enligt internationella handelsregler, särskilt regler som fastställs av Världshandelsorganisationen (WTO) (EGT L 349, 31.12.1994, s. 71), senast ändrad genom rådets förordning (EG) nr 356/95 (EGT L 41, 23.2.1995, s. 3).

Direkta betalningar, kallade "flexibilitetsbetalningar" eller "AMTA-betalningar" samt "katastrofstöd" (utbetalade 1999, 2000 och 2001) har också gjorts på grundval av traditionella referensarealer. Dessa omfattade även referensarealer för oljeväxtfrön och referensarealen för vissa andra jordbruksgrödor.

Utgifterna till förmån för oljeväxtfrön inom ramen för dessa åtgärder uppges ha uppgått till 1,2 miljarder US-dollar 1998, 2,5 miljarder US-dollar 1999, 2,8 miljarder US-dollar 2000 och 3,5 miljarder US-dollar 2001.

4. Påstående om handelshinder

Den klagande hävdar att de handelshinder som vidmakthålls av Förenta staterna

- utgör subventioner enligt definitionen i artikel 1 i avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder, och att dessa subventioner är selektiva i den mening som avses i artikel 2 i det avtalet,
- i kraft av artikel 13 i avtalet om jordbruk, inte är undantagna från åtgärder enligt artiklarna 5 och 6 i avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder, eftersom åtgärderna ges i form av ett stöd till den specifika råvaran (oljeväxtfrön) som är större än det som beslutades under regleringsåret 1992 och som uppges ha varit praktiskt taget noll,
- har orsakat negativa effekter för gemenskapens intressen enligt artikel 5 i avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder, genom att gemenskapens intressen vållats allvarlig skada enligt artikel 6.3 c i samma avtal, eftersom subventionerna fått till effekt en betydande sänkning av priserna på världsmarknaden, och därmed på gemenskapsmarknaden, då gemenskapens tullar på oljeväxtfrön är låga eller noll, och delvis baseras på en ekonometrisk modell, och
- därmed ger gemenskapen rätt att vidta åtgärder enligt artikel 7 i avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder.

Den klagande har lämnat tillräcklig bevisning för att de ifrågasatta åtgärderna inte är förenliga med Förenta staternas skyldigheter enligt WTO-avtalet, särskilt artiklarna 5 och 6 i avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder, och att de därmed utgör ett handelshinder enligt artikel 2.1 i handelshinderförordningen, varför det är berättigat att inleda ett undersökningsförfarande.

5. Påstående om skada

Den klagande hävdar att han vållats skada i den mening som avses i artikel 2.3 i förordningen.

I klagomålet görs särskilt gällande att förekomsten av allvarlig skada för gemenskapens marknad enligt artikel 6.3 c i avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder till följd av en betydande sänkning av priserna på världsmarknaden och därmed av priserna på gemenskapens marknad i sig är tillräcklig bevisning om skada.

Utöver påståendet om en sänkning av priserna görs det också gällande i klagomålet att importvolymen har ökat i förhållande till gemenskapsproduktionen, och att inkomsterna för gemen-

skapsproducenterna av oljeväxtfrön har minskat. Denna analys är delvis baserad på en ekonometrisk modell.

Gemenskapens produktion av oljeväxtfrön, som uppgick till i genomsnitt 14 miljoner ton under perioden 1999–2002, motsvarar ett värde på över 3 miljarder euro i aktuella priser. En betydande sänkning av priserna skulle därför kunna innebära en allvarlig skada för gemenskapstillverkarna.

Den klagande har lämnat tillräckning bevisning om skada enligt artikel 2.3 i förordningen för att motivera att ett undersökningsförfarande inleds.

6. Gemenskapens intresse

Gemenskapen har ett grundläggande intresse av att WTO-bestämmelserna tillämpas på jordbruksområdet. Förhandlingarna om dessa bestämmelser var av avgörande betydelse för att Uruguayrundan kunde slutföras med framgång. Stödet till produktionen av oljeväxtfrön var i sig en viktig del av förhandlingarna rörande avtalet om jordbruk.

Ytterligare förhandlingar förs i WTO inom ramen för utvecklingsagendan från Doha. Även i detta sammanhang utgör jordbruket en del av förhandlingarna.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms det ligga i gemenskapens intresse att inleda ett undersökningsförfarande.

7. Förfarande

Kommissionen har, efter samråd med den rådgivande kommitté som inrättats genom förordningen, funnit att det finns tillräcklig bevisning för att inleda ett undersökningsförfarande i syfte att bedöma de rättsliga och faktiska omständigheterna i fallet, och att det ligger i gemenskapens intresse att inleda ett sådant förfarande. Kommissionen har därför inlett en undersökning i enlighet med artikel 8 i förordningen.

Berörda parter får ge sig till känna och med framläggande av stödande bevisning lämna skriftliga synpunkter, i synnerhet avseende de specifika frågor som berörs i klagomålet.

Vidare kommer kommissionen att höra de parter som skriftligen begär detta i samband med att de ger sig till känna, förutsatt att de berörs direkt av förbandets utgång.

Detta tillkännagivande offentliggörs i enlighet med artikel 8.1 a i förordningen.

8. Tidsfrist

Uppgifter rörande detta ärende och framställningar om att bli hörd skall inges skriftligen till följande adress:

Europeiska gemenskapernas kommission
Generaldirektoratet för handel
Ignacio Garcia Bercero, GD Handel D/3
CHAR 9/74
B-1049 Bryssel
Fax (32-2) 299 32 64

Alla uppgifter eller framställningar om att bli hörd skall vara kommissionen till handa senast 30 dagar efter offentliggörandet av detta tillkännagivande.

Tillstånd till statligt stöd enligt artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget**Fall i vilka kommissionen inte gör några invändningar**

(2003/C 58/04)

(Text av betydelse för EES)

Datum för antagande av beslutet: 13.11.2002

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

Medlemsstat: Spanien (Baskien)http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids**Stöd nr:** N 2/02**Benämning:** Stöd till Tuboplast-gruppen**Syfte:** Regional investering – rör, batterier och elektronisk utrustning**Rättslig grund:** ad hoc**Stödnivå eller stödbelopp:** 6,73 % brutto – stöd på 9,225 miljoner euro

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids**Datum för antagande av beslutet:** 30.10.2002**Medlemsstat:** Tyskland (Brandenburg)**Stöd nr:** N 300/02**Benämning:** Stöd till förmån för Communicant Semiconductor Technologies AG**Syfte:** Genomförande av ett stort investeringsprojekt enligt de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt avseende uppförandet av en anläggning för tillverkning av halvledare**Rättslig grund:** Haushaltsordnungen des Bundes und der Länder; Programm für unmittelbare Bürgschaften des Bundes und der Länder in den neuen Bundesländern und Berlin Ost**Budget:** 1 553,03 miljoner euro**Stödnivå eller stödbelopp:** 370,96 miljoner euro**Varaktighet:** 2001–2005**Övriga upplysningar:** Tyskland åtar sig att iaktta skyldigheterna i fråga om efterhandskontroll enligt punkt 6 i de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt**Datum för antagande av beslutet:** 27.11.2002**Medlemsstat:** Tyskland**Stöd nr:** N 514/02**Benämning:** Agrolinz Melamin Deutschland GmbH**Syfte:** Genomföra större investeringsprojekt enligt de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd**Rättslig grund:**

— 29. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe „Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur“

— Investitionszulagengesetz 1999

Stödnivå eller stödbelopp: 31,5 % brutto,

40 264 236 euro

Varaktighet: 2001–2004

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids**Datum för antagande av beslutet:** 28.10.2002**Medlemsstat:** Frankrike (de utomeuropeiska departementen)**Stöd nr:** N 517/01**Benämning:** Befrielse – efter godkännande – från skatt på förtjänst i samband med start av ny verksamhet i de utomeuropeiska departementen**Syfte:** Regionalstöd**Rättslig grund:** Article 208 *quater* du code général des impôts

Varaktighet: Från den 1 januari 2001 till den 31 december 2006

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 15.11.2002

Medlemsstat: Nederländerna (Friesland)

Stöd nr: N 616/A/B/02

Benämning: Frisisk sysselsättningsplan för 2003

Syfte: Regional utveckling

Rättslig grund: Verordening Fries Banenplan 2003; vastgesteld door Provinciale Staten dd 19 juni 2002 op grond van de Provinciewet

Budget: Genomsnittlig årlig budet 1 500 000 euro

Stödnivå eller stödbelopp: För de kommuner i Friesland som är upptagna på den holländska regionalstödkartan (N 228/2000) 20 % bruttobidragsekvivalent (BBE) och för de kommuner i Friesland som inte är upptagna på den holländska regionalstödkartan (N 228/2000) 15 % BBE för småföretag och 7,5 % BBE för medelstora företag

Varaktighet: 2003–2005

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 11.12.2002

Medlemsstat: Tyskland (Brandenburg)

Stöd nr: N 640/02

Benämning: Stöd till Vestas Deutschland GmbH Lauchhammer

Syfte: En stor investering för produktion av rotorblad till vindkraftverk enligt de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd

Rättslig grund:

— 28. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe „Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur“

— Investitionszulagengesetz 1999

Stödnivå eller stödbelopp: 23 450 000 euro, motsvarande en stödnivå på 35 % bruttobidragsekvivalent

Varaktighet: 2002–2003

Övriga upplysningar: Tyskland har förbundit sig att följa åläggandena om efterhandskontroll i punkt 6 i de sektorsövergripande rambestämmelserna om regionalstöd till stora investeringsprojekt

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 15.11.2002

Medlemsstat: Irland

Stöd nr: N 653/02

Benämning: Konsulttjänster för små och medelstora företag (ändring av statligt stöd N 477/2000)

Syfte: Hjälpa små och medelstora företag att anlita externa utvecklingskonsulter

Budget: Preliminär budget på 5 miljoner euro per år

Stödnivå eller stödbelopp: 50 % av de stödberättigande kostnaderna

Varaktighet: Till och med den 31 december 2006

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 15.11.2002

Medlemsstat: Irland

Stöd nr: N 654/02

Benämning: Små och medelstora företags deltagande i handelsmässor (ändring av statligt stöd N 479/2000)

Syfte: Att stödja små och medelstora företags deltagande i handelsmässor

Budget: Preliminärt 4 miljoner euro per år

Stödnivå eller stödbelopp: 50 % brutto av de stödberättigande kostnaderna

Varaktighet: Till och med den 31 december 2006

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 2.12.2002

Medlemsstat: Spanien

Stöd nr: N 699/02

Benämning: Stöd till det sociala initiativet Icaria för rekrytering av åtta mentalt handikappade arbetstagare

Syfte: Sysselsättningsstöd

Rättslig grund: Decree 19 December 2001

Budget: 72 121,44 euro

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 4.10.2000

Medlemsstat: Tyskland (Mecklenburg-Vorpommern)

Stöd nr: N 714/99

Benämning: Ganzliner Beschichtungspulver GmbH

Rättslig grund: Landeshaushaltsordnung des Landes Mecklenburg-Vorpommern, § 59 Absatz 1

Stödnivå eller stödbelopp: Åtgärden utgör ej stöd

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 30.10.2002

Medlemsstat: Grekland

Stöd nr: N 375/02

Benämning: Programmet ELEFTHO

Syfte: Regional utveckling och främjande av små och medelstora högteknologiska företag

Budget: 100 miljoner euro för hela perioden 2001–2006

Stödnivå eller stödbelopp:

— Investeringsstöd: De regionalstödstak som gäller för den berörda regionen

— Annan verksamhet (i huvudsak rådgivningstjänster och allmän utbildning): 50 % BBE av de stödberättigande kostnaderna

Varaktighet: 2001–2006

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 15.11.2002

Medlemsstat: Frankrike (Guadelope)

Stöd nr: N 422/02

Benämning: Fond för lågräntelån

Syfte: Regional utveckling

Rättslig grund: Complément de programmation

Budget: 1,830 miljoner euro under perioden 2000–2006

Stödnivå eller stödbelopp: 75 % av de stödberättigande kostnader

Varaktighet: Till och med 31 december 2006

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 25.11.2002

Medlemsstat: Frankrike (Guadeloupe)

Stöd nr: N 423/02

Benämning: Utrustning och upprustning av traditionella byggnader som ingår i kulturarvet

Syfte: Regional utveckling

Rättslig grund: Complément de programmation

Budget: 14 452 166 euro för 2000–2006

Stödnivå eller stödbelopp: 50 % brutto av investeringar

Varaktighet: Till och med den 31 december 2006

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

— Mellan 10 001 and 25 000 nettoton: 0,40 euro per 100 nettoton

— Över 25 000 nettoton: 0,20 euro per 100 nettoton

Varaktighet: Ingen tidsgräns

Övriga upplysningar: Det nuvarande systemet är genomfört i distriktet Biscaya (Diputación Foral de Bizkaia) som är ett område i Spanien med skattemässig självständighet. Det spanska myndigheterna har förbundit sig att årligen sända in rapporter om i vilket omfattning målen för tonnageskatten uppnås

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 5.2.2003

Medlemsstat: Spanien

Stöd nr: N 572/02

Benämning: Införande av ett tonnageskattesystem i Biscaya (Diputación Foral de Bizkaia)

Syfte: Att upprätthålla flottans konkurrenskraft och främja sjöfartsnäringsen (anställning av sjöfolk i EG, upprätthållande av sjöfartsexpertis i EG och utveckling av kunskaper på sjöfartsområdet samt förbättrad säkerhet)

Rättslig grund: Régimen de las empresas de transporte marítimo. (título VIII de la Norma Foral nº 3/1996, de 26 de junio, del impuesto sobre sociedades)

Budget: 1 miljon euro per år

Stödnivå eller stödbelopp: Enligt tonnageskattesystemet skall vinsten från varje berört fartyg beräknas i förhållande till en fast tariff per 100 nettoton per dag enligt följande tabell:

— Upp till 1 000 nettoton: 0,85 euro per 100 nettoton

— Mellan 1 001 och 10 000 nettoton: 0,71 euro per 100 nettoton

Datum för antagande av beslutet: 6.9.2001 samt rättelse 21.10.2002

Medlemsstat: Spanien (Extremadura)

Stöd nr: N 834/2000 (rättelse)

Benämning: Stödordning för skapande av arbetstillfällen i företag inom den sociala ekonomin i regionen Extremadura

Syfte: Skapande av sysselsättning och utveckling av företag inom den sociala ekonomin

Rättslig grund: Decreto de la Comunidad Autónoma de Extremadura

Budget: 11,5 miljoner euro

Stödnivå eller stödbelopp: Varierande

Varaktighet: Till och med slutet av 2006

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 28.11.2001

Medlemsstat: Portugal

Stöd nr: NN 144/01

Benämning: Flygbolagsförsäkring

Syfte: Fortsatt tillhandahållande av försäkringsskydd till flygbolag och tjänsteutövare i Portugal mot vissa krigs- och terroristrelaterade risker, till följd av attackerna i Förenta staterna den 11 september 2001

Rättslig grund: Två uttalanden av Portugals finans- och socialminister

Resolution 153/2001 från Portugals regering, daterad 27 september

Budget: Statlig garanti

Varaktighet: 30 dagar

Övriga upplysningar: Nytt meddelande vid förlängning alternativt ändring av åtgärderna

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum för antagande av beslutet: 20.12.2001

Medlemsstat: Frankrike

Stöd nr: NN 157/01

Benämning: Bestämmelse om försäkringsskydd mot risker inom luftfarten med statlig garanti

Syfte: Inrättande, för flygbolag och tillhandahållare av flygplatstjänster som är etablerade i Frankrike, av ett försäkringsskydd liknande det som fanns före den 11 september 2001 mot risk för krig och terrorism

Rättslig grund: Décision du ministre de l'économie en date du 22 septembre 2001

Budget: Statlig försäkring

Varaktighet: Inledningsvis från och med den 25 september 2001 till och med den 31 oktober 2001

Övriga upplysningar: Det ändrade systemet förlängs två månader från och med den 1 november 2001 och anmäls inom ramen för nuvarande stöd

Giltiga språkversioner av beslutstexten, med undantag av konfidentiella uppgifter, finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

STATLIGT STÖD – TYSKLAND**Stöd C 1/2003 (ex N 708/2001) – "Landesinvestitionsprogramm Bremen (LIP 2000)" (angående dess miljöskyddsåtgärder)****Uppmaning enligt artikel 88.2 i EG-fördraget att inkomma med synpunkter**

(2003/C 58/05)

(Text av betydelse för EES)

Genom den skrivelse, av den 21 januari 2003, som återges på det giltiga språket på de sidor som följer på denna sammanfattning, underrättade kommissionen Tyskland om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende ovannämnda stöd/åtgärd.

Berörda parter kan inom en månad från dagen för offentliggörandet av denna sammanfattning och den därpå följande skrivelsen inkomma med sina synpunkter den åtgärd/det stöd avseende vilken/vilket kommissionen inleder förfarandet. Synpunkterna skall sändas till följande adress:

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för konkurrens
Direktoratet för statligt stöd
B-1049 Bryssel
Fax (32-2) 296 12 42.

Synpunkterna kommer att meddelas Tyskland. Den tredje part som inkommer med synpunkter kan skriftligen begära konfidentiell behandling av sin identitet, med angivande av skälen för begäran.

SAMMANFATTNING**Förfarande**

Genom en skrivelse av den 8 oktober 2001 anmälde de tyska myndigheterna detta program för kommissionen i enlighet med artikel 88.3 i EG-fördraget. Genom skrivelser av den 14 november 2001, 15 februari 2002, 29 maj 2002 och den 10 oktober 2002 begärde kommissionen ytterligare upplysningar som Tyskland tillhandahöll genom skrivelser av den 17 december 2001, 26 mars 2002 (diarieförd dagen därpå) och den 31 oktober 2002 (diarieförd samma dag).

Beskrivning

Syftet med den berörda delen av programmet är att ge stöd till miljöskyddsinvesteringar som genomförs av företag. Stöden till miljöskydd gäller förvärv och produktion av kommersiella tillgångar som syftar till att reducera eller eliminera utsläpp av skadliga substanser eller att anpassa produktionsprocesserna till miljöskydd. Detta inbegriper investeringar som har visat sig minska skadorna på miljön, särskilt på områdena luftrening, bullersänkning och avfallsminskning och energibesparingar. Investeringar som får stöd skall genomföras i delstaten Bremen. Stödet kan beviljas om standarder saknas eller när företag anpassar sig till nya standarder senast två år innan dessa standarder blir bindande. Det maximala stödnivån är 25 % av de stödberättigade bruttokostnaderna. Kumulation med statligt stöd från andra källor är inte uteslutet. Den totala årliga budgeten för alla åtgärder som kan genomföras under den nya LIP 2000 kommer att vara omkring 23,75 miljoner euro, varav endast ett begränsat belopp kommer att gå till miljöskydds-

åtgärder. Stödprogrammets varaktighet är oförändrad och det upphör att gälla den 31 december 2006.

Bedömning

Trots begäran om upplysningar ifrågasätter kommissionen fortfarande flera delar av programmet. Det saknas bevis på att investeringarna berättigar till stöd enligt gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd⁽¹⁾ ("gemenskapens riktlinjer"). I programmet görs i synnerhet ingen skillnad på gemenskapens standarder och dem som tillämpas nationellt och som innebär ett förbud mot efterlevnaden av punkterna 28, 29 och 40 i gemenskapens riktlinjer. Av samma skäl är det oklart om de maximala stödnivåerna enligt gemenskapens riktlinjer efterlevs, särskilt i fråga om punkt 28 däri. Det är inte möjligt att bekräfta att de stödberättigande kostnaderna är knutna till de extra investeringskostnader som är nödvändiga för att uppfylla miljömålen (jfr. punkt 37 i gemenskapens riktlinjer). Trots upprepade uppmaningar har Tyskland inte förklarat metoderna för beräkning av kostnaderna. De berörda investeringarna är inte klart definierade i den mening som avses i artikel 36 i gemenskapens riktlinjer. Uppgifterna i anmälan tar inte upp kumulationsproblemet.

Slutsats

På grundval av de uppgifter som tillhandahållits kunde kommissionen inte fastställa huruvida den ändrade stödåtgärden är förenlig med EG-fördraget. Beslutet är inte kopplat till de delar av programmet som gäller små och medelstora företag och regionala frågor. Dessa kräver inget godkännande.

⁽¹⁾ EGT C 37, 3.2.2001, s. 3.

SKRIVELSEN

"Die Kommission hat nach Prüfung der von Ihren Behörden vorgelegten Informationen beschlossen, ein Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EGV in Bezug auf einige Teile dieser Beihilfemaßnahme zu eröffnen.

1. Verfahren

Die Regelung wurde am 8. Oktober 2001 im Rahmen des beschleunigten Verfahrens der Kommission gemeldet. Mit Schreiben vom 14. November 2001, 15. Februar, 29. Mai und 10. Oktober 2002 hatte die Kommission zusätzliche Auskünfte erbeten, die von den deutschen Behörden mit Schreiben vom 17. Dezember 2001, 26. März 2002 (an dem folgenden Tag eingetragen) und 31. Oktober 2002 (an dem selben Tag eingetragen) erteilt wurden.

Den Antworten der deutschen Behörden war zu entnehmen, dass die Bestandteile Regionalbeihilfen und Beihilfen an KMU des Programms keiner Genehmigung bedürfen, da sie entweder von einer bereits genehmigten Regelung erfasst werden (Regionalbeihilfenprogramm Bremerhaven, Teil der Beihilfe N 209/99, von der Kommission mit Schreiben D/105750 vom 2. August 2000 genehmigt) oder gemäß der Verordnung (EG) Nr. 70/2001 der Kommission vom 12. Januar 2001 über die Anwendung der Artikel 87 und 88 EG-Vertrag auf staatliche Beihilfen an kleine und mittlere Unternehmen ⁽²⁾ (nachstehend „KMU-Gruppenfreistellungsverordnung“) durchgeführt werden. Bezüglich dieser Programmteile wurde daher die Notifizierung mit Schreiben vom 24. Juli 2002 (an dem selben Tag eingetragen) zurückgezogen. Die Kommission muss daher noch ermitteln, ob die im Rahmen dieser Regelung durchgeführten Umweltmaßnahmen mit dem Gemeinschaftsrahmen für staatliche Umweltschutzbeihilfen ⁽³⁾ (nachstehend „den Leitlinien“) in Einklang stehen.

Mit dem an demselben Tag eingetragenen Schreiben vom 31. Oktober 2002 beantworteten die deutschen Behörden einige Fragen der Kommission und erklärten, dass sie nunmehr die Anmeldung als vollständig ansahen, da die zusätzlich angeforderten Informationen bereits erteilt worden seien (siehe Artikel 5 Absatz 3 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates vom 22. März 1999 über besondere Vorschriften für die Anwendung von Artikel 88 EG-Vertrag ⁽⁴⁾, nachstehend „Verfahrensverordnung“).

2. Die Maßnahme

Die Umweltschutzbeihilfen betreffen den Erwerb und die Herstellung von Vermögenswerten, die auf die Verringerung oder Beseitigung der Umweltverschmutzung und von Schadstoffen bzw. die umweltschützende Anpassung von Herstellungsverfahren abzielen. Hierzu zählen Investitionen, die erwiesenermaßen zum Umweltschutz insbesondere in den Bereichen Luftreinheit, Lärm- und Abfallverringerung und Energieeinsparung beigetragen haben. Die zu fördernden Investitionen müssen in einer Produktionsstätte im Land Bremen durchgeführt werden.

Die Beihilfen sind auf KMU beschränkt, die der Definition in Anhang I der KMU-Gruppenfreistellungsverordnung entsprechen.

chen. Sie werden sowohl beim Fehlen von Normen als auch bei der Anpassung an neue Normen gewährt, sofern diese zwei Jahre vor deren Inkrafttreten erfolgte. Die höchstzulässige Beihilfeintensität beträgt 25 % brutto der förderbaren Kosten. Eine Kumulierung mit staatlichen Beihilfen aus anderen Quellen ist nicht ausgeschlossen.

Für alle förderbaren Maßnahmen des neuen Programms LIP 2000 wurden Mittel in Höhe von 23,75 Mio. EUR bereitgestellt, wovon nur ein begrenzter Betrag für den Umweltschutz bestimmt ist. Die Laufzeit dieser Beihilferegelung ist unverändert auf den 31. Dezember 2006 befristet.

3. Würdigung

Mit der Anmeldung der Änderungen an der Beihilferegelung vor deren Durchführung sind die deutschen Behörden ihrer Verpflichtung gemäß Artikel 88 Absatz 3 EGV nachgekommen.

Durch die Gewährung von Zuschüssen im Rahmen dieses Programms werden den Unternehmen Vorteile aus öffentlichen Mitteln des Landes Bremen verliehen. Das Programm wird vom Land verwaltet, das die Beihilfen nach eigenem Ermessen nur bestimmten als förderbar anerkannten Unternehmen gewährt. Auch sind die Zuschüsse geeignet, die Stellung der Begünstigten gegenüber ihren Wettbewerbern in der EU zu verbessern. Die Beihilferegelung wirkt sich somit auf den Handel zwischen Mitgliedstaaten aus und ist von Artikel 87 Absatz 1 EGV erfasst.

Die Kommission hat die Regelung gemäß Artikel 87 EGV untersucht und aus folgenden Gründen beschlossen, ein Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EGV zu eröffnen:

1. Die Kommission bezweifelt, ob die geförderten Investitionen den gemeinschaftlichen Leitlinien entsprechen. Erstens haben die deutschen Behörden nicht deutlich gemacht, ob es sich bei den mit den geförderten Maßnahmen zu verbessernden Normen um gemeinschaftliche oder deutsche Normen handelt (siehe Ziffern 28 und 29 der Leitlinien). Zweitens wird aus den Bedingungen für die Gewährung der Beihilfen nicht deutlich, ob die Vergabe von Beihilfen an Unternehmen ausgeschlossen ist, die sich zwar wenigstens zwei Jahre vor dem Verbindlichwerden an neue Normen anpassen, während die Verbesserungen bei den bestehenden Normen aber lediglich dazu führen, dass die geförderten Unternehmen den Stand bereits erlassener, jedoch noch nicht in Kraft getretener gemeinschaftlicher Normen erzielen (siehe Ziffer 40 der Leitlinien).
2. Die Kommission bezweifelt ferner, ob die höchstzulässigen Beihilfeintensitäten den Leitlinien entsprechen. Für KMU, die sich den neuen Gemeinschaftsnormen anpassen, übertrifft die zulässige Intensität die in Ziffer 28 der Leitlinien vorgesehene Höchstgrenze.
3. Die Kommission zweifelt auch, ob die Regeln für die Kumulierung mit Ziffer 74 der Leitlinien übereinstimmen. In der Anmeldung wird die Frage der Kumulierung nicht angesprochen.

⁽²⁾ ABl. L 10 vom 13.1.2001, S. 33.

⁽³⁾ ABl. C 37 vom 3.2.2001, S. 3.

⁽⁴⁾ ABl. L 83 vom 27.3.1999, S. 1.

4. Schließlich bezweifelt die Kommission, dass die förderbaren Kosten strikt auf die zusätzlichen Investitionskosten beschränkt sind, die erforderlich sind, um die Umweltziele zu erreichen (siehe Ziffer 37 der Leitlinien). Trotz wiederholter Nachfragen haben die deutschen Behörden nicht erläutert, nach welchem Verfahren diese Kosten, bezogen auf die eingehenden Bestimmungen von Ziffer 37 der Leitlinien, errechnet werden.
5. Die vorgelegten Informationen sind hinsichtlich der zu fördernden Investitionen ungenau (siehe Ziffer 36 der Leitlinien). Es wird vor allem nicht auf die einschlägigen Vorschriften für die Übertragung von technischem Wissen Bezug genommen.

4. Schlussfolgerung

Die Kommission hat somit beschlossen, ein Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EGV mit der Begründung einzuleiten, dass es anhand der in der Anmeldung enthaltenen Angaben

nicht möglich war festzustellen, ob die geänderte Regelung in Bezug auf Umweltschutzbeihilfen mit dem EG-Vertrag zu vereinbaren ist.

Gemäß dem Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EGV werden die deutschen Behörden somit ersucht, ihre Bemerkungen zu unterbreiten und binnen einem Monat vom Empfang dieses Schreibens sämtliche Angaben zu machen, die zur Bewertung der Umweltschutzmaßnahmen dieser Regelung beitragen. Die deutschen Behörden werden außerdem ersucht, den in Betracht kommenden Begünstigten unverzüglich eine Kopie dieses Schreibens zu übersenden.

Die deutschen Behörden seien daran erinnert, dass Artikel 88 Absatz 3 EGV aufschiebende Wirkung hat und dass gemäß Artikel 14 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates unrechtmäßig gewährte Beihilfen vom Begünstigten zurückzufordern sind."

Meddelande om att ett förvaltningssamarbete enligt artikel 7.8 i förordning (EG) nr 1148/2001 har inletts mellan Republiken Sydafrika och Europeiska gemenskapen

(Offentliggörande enligt artikel 7.8 i kommissionens förordning (EG) nr 1148/2001 (EGT L 156, 13.6.2001, s. 9))

(2003/C 58/06)

Kommissionen meddelar härmed att Republiken Sydafrika, inom ramen för det förvaltningssamarbete som föreskrivs i artikel 7.8 i kommissionens förordning (EG) nr 1148/2001, ändrad genom förordning (EG) nr 2379/2001, och som har inletts mellan Republiken Sydafrika och Europeiska gemenskapen, har meddelat kommissionen vilka ändringar som gjorts av de uppgifter som krävs för kontrollverksamheten, särskilt beträffande stämpelns utseende och inspektörernas namn och namnteckningar. Informationen vidarebefordrades till medlemsstaterna den 13 februari 2003.

Kommissionens förordning (EG) nr 2103/2002 skall således tillämpas från och med den dag då detta meddelande offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

EES RÅDGIVANDE KOMMITTÉ

RESOLUTION AV RÅDGIVANDE EES-KOMMITTÉN

av den 26 juni 2002

om utvidgningen och EES framtid

(2003/C 58/07)

1. Bakgrund

1.1 Rådgivande EES-kommittén består av representanter för de främsta intressegrupperna i de arton medlemsstater som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet EES. Kommittén agerar som språkrör för arbetstagare, arbetsgivare och andra aktörer i det organiserade civila samhället i dessa länder och utgör en del av EES institutionella struktur.

1.2 Denna resolution på temat *Utvidgningen och EES framtid* antogs vid den rådgivande EES-kommitténs tionde sammanträde i Egilsstadir, Island, den 26 juni 2002. Föredraganden var Jon Ivar Nælsund från Eftas rådgivande kommitté och Filip Hamro-Drotz från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

2. Inledning

2.1 Rådgivande EES-kommittén har prioriterat den kommande utvidgningen av EU och EES, vilket framgår av resolutionerna *Prioriteringar och utmaningar under förebereðelserna inför Europeiska unionens utvidgning* ⁽¹⁾ från mars 1999 och *Fri rörlighet för arbetstagare mot bakgrund av utvidgningen* ⁽²⁾ från november 2001.

2.2 Eftersom medlemskapsförhandlingarna närmar sig sitt slutskede och beslut snart kommer att fattas om de styrinstrument och förfaranden som skall tillämpas efter utvidgningen av EES, fokuserar inte denna rapport så mycket på förhandlingarnas innehåll. I stället behandlas de förfaranden som skall tillämpas i samband med utvidgningen av EES och utvidgningens ömsesidiga nytta för både privatpersoner och företag inom EES. Resolutionen innehåller även en lägesrapport avseende samarbetet inom EES i denna avgörande stund i EES historia liksom en analys av det framtida utvidgade europeiska samarbetsområdet.

3. EES-avtalets ställning

3.1 Tio år har gått sedan EES-avtalet undertecknades den 2 maj 1992 i Porto. Avtalet kan beskrivas som tillfredsställande när man ser till målsättningen att skapa en inre marknad med enhetliga regler inom hela det europeiska samarbetsområdet. Lika konkurrensvillkor och gemensamma regler på andra områden som knyter an till inre marknaden garanterar att samtliga företag och ekonomiska aktörer behandlas lika inom hela EES.

3.2 EES ursprungliga mål har uppfyllts, men förutsättningarna för samarbetet har samtidigt förändrats till stor del.

3.3 För det första minskade EES/Efta-ländernas gemensamma politiska tyngd avsevärt i samband med att Finland, Sverige och Österrike blev medlemmar i EU. EES/Efta-ländernas marknadsandelar inom EES är nu avsevärt mindre, både geografiskt och ekonomiskt ⁽³⁾. EU:s utvidgning innebär att EES/Efta-ländernas relativa andel av samarbetet inom EES kommer att minska ytterligare. En utvidgad och mer heterogen europeisk union innebär också en ökad risk för att en medlemsstat i ministerrådet kan motsätta sig att ytterligare frågor inkluderas i EES-avtalet, om man inte inför krav på kvalificerad majoritet vid omröstning i frågor som gäller EU:s förbindelser med tredjeland.

3.4 För det andra har samarbetet mellan EU:s medlemsstater intensifierats avsevärt på en rad områden, vilket fått konsekvenser för inre marknadens funktion. EES-avtalet förhandlades fram med utgångspunkt i Romfördraget. Maastricht- och Amsterdamfördragen som kommit till sedan dess har förändrat gemenskapens strukturer både innehållsmässigt och organisatoriskt. Utvidgningsprocessen har kommit mycket långt. En ny gemensam valuta, euron, har införts. Samarbetet i rättsliga och inrikes frågor har förstärkts. Lissabonstrategin med flexibel lagstiftning, ömsesidiga kontroller och benchmarking har gett EU nya samarbetsmetoder. Att komma i fatt utvecklingen på de viktigaste områden inom EU som förändrats sedan EES-avtalet förhandlades fram är en stor utmaning som är viktig att ta sig an för att EES-avtalet skall kunna tillämpas även i framtiden.

⁽¹⁾ C/20/R/003 – CES 1477/98 (föredragande: Hamro-Drotz/Skúlason/Brunhart).

⁽²⁾ C/20/R/008 – DI 53/2001 (föredragande: Jaschick/Gudmundsdóttir/Taddei).

⁽³⁾ EES-avtalet förhandlades fram mellan tolv medlemmar av Europeiska gemenskaperna och sju Efta-länder, som då stod för nästan 25 % av EG:s totala utrikeshandel. I dag står de tre Efta-länderna inom EES tillsammans för mindre än 5 % av EU:s utrikeshandel.

3.5 Rådgivande EES-kommittén uppmanar alla parter som undertecknat EES-avtalet att uppdatera avtalet, för att på så sätt slå vakt om de enhetliga reglerna på inre marknaden. Det nya avtalet bör utformas med hänsyn till de förändringar av EG-fördraget som kommit till stånd genom Maastricht- och Amsterdamfördragen och som är relevanta för EES.

4. Utvidgningen av EU och EES

4.1 Den kommande EU-utvidgningen kommer också att innebära att EES utvidgas. När kandidatländerna blir EU-medlemmar måste de också underteckna EES-avtalet ⁽¹⁾.

4.2 Rådgivande EES-kommittén stöder utvidgningen av EU och EES, eftersom den kommer att gynna samtliga medborgare, konsumenter och ekonomiska aktörer – både i de nuvarande EES-länderna och i kandidatländerna. Rådgivande EES-kommittén ser positivt på de stora framsteg som gjorts inom EU under medlemskapsförhandlingarna. Kommittén uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att hålla fast vid det nuvarande förhandlingstempot så att förhandlingarna med de kandidatländer som gjort störst framsteg kan avslutas före slutet av 2002.

5. Möjligheter i ett utvidgat EU och EES

5.1 EU:s utvidgning kommer att gagna hela Europa. Det är därför lika viktigt för EES/Efta-länderna som för EU:s medlemsstater och övriga länder i Europa att utvidgningen blir framgångsrik. EU:s utvidgning representerar ett fredligt enande av Europa efter år av smärtsam delning och plågsamma konflikter under 1900-talet. Vi har lärt av historien att integration är det enda sättet att komma över det förflutna och bygga en fredlig, stabil och blomstrande framtid i Europa. Utvidgningen innebär inte bara stabilitet och säkerhet i en större grupp av länder. Utvidgningen kommer också att stärka den politiska och ekonomiska omvandlingsprocess som ägt rum i Central- och Östeuropa under det senaste årtiondet.

5.2 En utvidgad inre marknad kommer att skapa en rad nya möjligheter. Med en halv miljard människor kommer det europeiska samarbetsområdet att bli världens största inre marknad där varor, tjänster, kapital och personer kan röra sig fritt över nationsgränserna. Den utvidgade inre marknaden kommer inte bara att vara fysiskt större, utan även rikare och starkare tack vare den nya mångfalden.

5.3 EES-områdets expansion mot Central- och Östeuropa innebär ökad konkurrens mellan företag inom hela EES och nya möjligheter tack vare en större inre marknad. De ekono-

miska aktörerna kommer rent generellt att dra fördel av en säkrare och stabilare företagsmiljö i de central- och östeuropeiska länderna och av den ekonomiska tillväxten i området. Marknaden för finansiella tjänster – ett område som inte omfattas av dagens frihandelsavtal – kommer dessutom att växa.

6. Utvidgningen: Utmaningar för EES/Efta-länderna

6.1 Utvidgningen av EU och EES är positiv för alla parter

6.1.1 Rådgivande EES-kommitténs samlade bedömning är att en utvidgning av EU och EES kommer att vara till stor nytta för samtliga inblandade parter. Utvidgningen innebär dock en särskild utmaning för EES/Efta-länderna som bör omnämnas.

6.1.2 På det mest övergripande planet innebär EU:s utvidgning en utmaning för EES/Efta-länderna på grund av att obalansen mellan EU och Efta inom EES kommer att öka ytterligare. I fråga om EES-avtalets mer tekniska aspekter måste förfarandena och tidpunkten för en anslutning fortfarande förtydligas ytterligare, vilket ger anledning till viss oro. En mycket specifik utmaning för EES/Efta-länderna är frågan om hur utvidgningen kommer att påverka dessa länders fiskeexport till de nya medlemsstaterna i Central- och Östeuropa.

6.1.3 Vid en sammanvägning av samtliga argument anser rådgivande EES-kommittén dock att fördelarna med en utvidgning av EU och EES överväger.

6.2 Ökad obalans mellan Efta och EU inom EES

6.2.1 Obalansen mellan Efta och EU inom EES kommer att öka när EU får fler medlemmar, vilket kan leda till att EES/Efta-länderna marginaliseras ytterligare i Europa. Att öka förståelsen för EES/Efta-ländernas synpunkter i en union med nästan trettio medlemsstater utgör en stor utmaning för dessa länder.

6.2.2 När allt fler länder knackar på dörren till EU måste kommissionen göra tydligare åtskillnad mellan medlemmar och icke-medlemmar. I fråga om EES/Efta-ländernas deltagande i gemenskapens olika kommittéer kommer denna åtskillnad inte alltid att vara till EES/Efta-ländernas fördel.

6.2.3 Rådgivande EES-kommittén anmodar med hänsyn till ovanstående EES/Efta-länderna att stärka förbindelserna med kandidatländerna, för att skapa en ökad förståelse hos bägge sidor.

⁽¹⁾ Artikel 128.1 i EES-avtalet reglerar utvidgningen av EES och föreskriver att varje europeisk stat som blir medlem av Europeiska gemenskapen samt Schweiz och varje europeisk stat som blir medlem av Efta kan ansöka om att få underteckna EES-avtalet. Denna ansökan skall ställas till EES-rådet.

6.3 Förfaranden för att utvidga EES

6.3.1 Även om det är politiskt otänkbart att EU:s nya medlemsstater inte ansluter sig till EES, är det viktigt att framhålla att EES-avtalets bestämmelser avseende utvidgning av arbetsområdet är relativt otydliga (¹). Det framgår exempelvis inte av EES-avtalet när de länder som ansluter sig till EU skall ansöka om medlemskap i EES, vilken typ av förhandlingar som avses och när en anslutning till EES skall äga rum.

6.3.2 De första medlemskapsförhandlingarna inom EU kommer sannolikt att avslutas i år och det återstår inte lång tid för att nå en överenskommelse om en utvidgning av EES, om målet om en samtida utvidgning skall kunna uppnås. Rådgivande EES-kommittén beklagar därför att diskussionerna mellan EU och Efta om villkoren för en utvidgning av EES inleddes först 2001. Det är dock positivt att snabba framsteg gjorts under de senaste månaderna och att EU och Efta har samma syn på behovet av att EU och EES skall utvidgas samtidigt. Rådgivande EES-kommittén uppmanar båda sidor att omgående komma överens om förfarandena för att utvidga EES.

6.3.3 EU:s medlemsstater deltar i medlemskapsförhandlingarna med kandidatländerna, till skillnad från EES/Efta-länderna. Det krävs därför adekvat och regelbunden information om utvidgningsprocessen, så att de faktiska förändringarna av EG-rätten skall kunna förberedas. Löpande information till EES/Efta-länderna om utvidgningsprocessen är mycket viktig med hänsyn till det praktiska behovet av att utvidgningen av EU och EES ratificeras samtidigt och på grund av EES-ländernas mångfald. Osäkerhet och brist på information om eventuella övergångsperioder skapar viss oro. Det är viktigt att se till att eventuella övergångsperioder inte innebär att konkurrensen snedvrids inom EES.

6.3.4 Rådgivande EES-kommittén inser att en utvidgning av EES sannolikt inte kommer att kräva ytterligare förhandlingar i någon större utsträckning. Kommittén beklagar dock att arbetsmarknadens parter inom EES inte har informerats eller rådfrågats i tillräcklig utsträckning, vare sig om förfarandena eller om diskussionernas faktiska innehåll. Eftersom utvidgningen kommer att påverka både medborgare och näringsliv understryker rådgivande EES-kommittén behovet av att komma fram till en lösning på detta område. Rådgivande EES-kommittén ställer sig också bakom idén om delat ansvar för spridning av information om EES-avtalet bland arbetsmarknadens parter i kandidatländerna.

(¹) Artikel 128.2 i EES-avtalet reglerar villkoren för en utvidgning av EES som skall fastställas genom ett avtal mellan avtalsparterna och ansökarlandet. Avtalet skall överlämnas för ratificering eller godkännande av alla avtalsparter i enlighet med deras respektive förfaranden.

6.4 Handeln med fisk och fiskeriprodukter

6.4.1 En av utvidgningens största utmaningar för EES/Efta-länderna – och för närvarande den bäst dokumenterade – är exporten av fisk och fiskeriprodukter till de nya EU-länderna i Central- och Östeuropa.

6.4.2 EES/Efta-länderna har slutit frihandelsavtal med samtliga kandidatländer utom Cypern och Malta. Avtalen innebär tullfritt tillträde för alla industrivaror och fiskeriprodukter, med några smärre undantag. När kandidatländerna blir EU-medlemmar kommer dessa avtal inte längre att gälla och EES-avtalets protokoll 9 om handel med fisk och fiskeriprodukter kommer att reglera handelsförhållandena med de nya medlemsstaterna. Eftersom protokoll 9 innehåller bestämmelser som är mindre gynnsamma än dagens frihandelsavtal kommer handeln med fisk och fiskeriprodukter mellan EES/Efta-länderna och de nya medlemsstaterna att påverkas negativt av utvidgningen. De avgifter som företag inom EU i dag måste betala vid export till Central- och Östeuropa kommer att försvinna i samband med utvidgningen, vilket innebär att EES/Efta-ländernas exportföretag drabbas i dubbel bemärkelse.

6.4.3 När Finland, Sverige och Österrike gick med i EU förhandlade Norge och Island om ersättning för förlorade marknadsandelar avseende fisk och fiskeriprodukter. Dessa Efta-länder fick en fast, tullfri kvot för de arter som påverkades, vilken beräknades på grundval av den tidigare exporten till Finland, Sverige och Österrike. En tillämpning av samma metod för de central- och östeuropeiska länderna skulle dock bli långtifrån gynnsam, eftersom de isländska och norska fiskeexportörerna i själva verket skulle hindras från att dra fördel av den utvidgade marknaden för fiskeriprodukter i Central- och Östeuropa. Finland, Sverige och Österrike var väletablerade marknader, medan de central- och östeuropeiska marknaderna för fiskeriprodukter sannolikt kommer att växa avsevärt under de kommande åren. Rådgivande EES-kommittén anser att bestämmelserna för fiskeriprodukter bör vara utformade med hänsyn till den framtida utvecklingen och inte enbart bygga på beräkningar av handeln under de senaste åren.

6.4.4 Eftersom handeln med fisk och fiskeriprodukter utgör ett viktigt undantag från utvidgningens allmänt positiva inverkan på EES/Efta-ländernas näringsliv, anmodar den rådgivande EES-kommittén samtliga parter att anstränga sig ytterligare för att hitta lämpliga lösningar på detta område.

7. Stöd till kandidatländerna

7.1 Rådgivande EES-kommittén anser det vara viktigt att man skapar rättvisa konkurrensregler inom hela EES och upprepar därför sitt krav från tidigare yttranden att EG-rätten måste tillämpas strikt i EU:s nya medlemsstater, i syfte att förbättra de sociala förhållandena och miljön. En hållbar utveckling och ett fungerande välfärdssystem är absoluta förutsättningar för ekonomisk tillväxt på lång sikt. Rådgivande

EES-kommittén välkomnar därför att EU i högre grad uppmärksammar hur EG-rätten för närvarande tillämpas i kandidatländerna. EES/Efta-ländernas beredvillighet att delta i den ömsesidiga kontrollen av kandidatländerna är också ett mycket positivt exempel på hur dessa länder kan involveras i EU:s utvidgningsprocess. Detta samarbete kommer att innebära att EU:s framtida medlemsstater hämtar in de nuvarande medlemsstaternas försprång på samtliga förvaltningsnivåer och ger desutom EES/Efta-länderna värdefull kunskap om situationen i kandidatländerna.

7.2 Å andra sidan behöver kandidatländerna stöd för att de skall kunna tillämpa EG-rätten utan att anstränga de egna offentliga finanserna. Det förväntas därför av såväl EES/Efta-länderna som de 15 EU-länderna att de anslår resurser till de nya medlemsstaterna. Eftersom en sådan finansiering måste utgöra en del av ett större perspektiv, anmodar den rådgivande EES-kommittén EES/Efta-länderna att presentera konkreta förslag på detta område och att ta direkt hänsyn till ländernas egna prioriteringar. Erfarenheterna från förvaltningen av EES finansiella system och styrinstrument inom EES kommer att vara till stor nytta i detta hänseende. Genom att presentera konkreta förslag långt innan de nya medlemsstaterna begär ekonomiskt stöd för att finansiera utvidgningen av EU och EES, kan EES/Efta-länderna verka för att en så stor del som möjligt av dessa resurser kanaliseras på ett sätt som också främjar EES/Efta-ländernas intresse i ett utvidgat EU.

8. Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer

8.1 Tio år efter det att EES-avtalet undertecknades anses avtalet fortfarande fungera på ett tillfredsställande sätt, eftersom dess ursprungliga mål har uppfyllts. Förutsättningarna för detta samarbete har dock förändrats till stor del, på grund av de omfattande förändringarna av EG-fördraget genom Maastricht- och Amsterdamfördragen. EU har också utvecklats på andra plan, vilket påverkat den inre marknadens funktion. Rådgivande EES-kommittén efterlyser ett nytt EES-avtal, som innebär att de enhetliga reglerna för inre marknaden kan garanteras.

8.2 Rådgivande EES-kommittén stöder utvidgningen av EU och EES, eftersom den är positiv för Europa som helhet och kommer att skapa en rad nya möjligheter för samtliga medborgare, konsumenter och ekonomiska aktörer. Kommittén uppmanar kommissionen att hålla fast vid det nuvarande förhandlingstempot så att förhandlingarna med de kandidatländer som gjort störst framsteg kan avslutas före slutet av 2002.

8.3 Utvidgningen utgör dock en särskild utmaning för EES/Efta-länderna. På det mest övergripande planet innebär EU:s utvidgning en utmaning för EES/Efta-länderna på grund av att obalansen mellan EU och Efta inom EES kommer att öka ytterligare. För att komma till rätta med detta problem anser rådgivande EES-kommittén att EES/Efta-länderna bör stärka förbindelserna med kandidatländerna, för att skapa en ökad förståelse hos bägge sidor.

8.4 I fråga om EES-avtalets mer tekniska aspekter måste förfarandena och tidpunkten för en anslutning fortfarande förtydligas ytterligare, vilket är en källa till viss oro. De första medlemskapsförhandlingarna kommer sannolikt att avslutas i år och det återstår inte lång tid för att nå en överenskommelse om en utvidgning av EES, om målet om en samtida utvidgning skall kunna uppnås. Rådgivande EES-kommittén uppmanar båda sidor att omgående komma överens om förfarandena för att utvidga EES.

8.5 En av de största utmaningarna för EES/Efta-länderna i samband med utvidgningen är frågan om hur exporten av fisk och fiskeriprodukter till de nya EU-länderna i Central- och Östeuropa kommer att påverkas när frihandelsavtalet med dessa länder inte längre kommer att gälla. Rådgivande EES-kommittén uppmanar alla parter att anstränga sig för att hitta lämpliga lösningar på detta område och kommittén anser att samtliga bestämmelser för fiskeriprodukter bör vara utformade med hänsyn till den framtida utvecklingen och inte enbart bygga på beräkningar av handeln under de senaste åren.

8.6 Vid en sammanvägning av samtliga argument anser rådgivande EES-kommittén dock att fördelarna med en utvidgning av EU och EES överväger.

8.7 Rådgivande EES-kommittén anser det vara viktigt att man skapar rättvisa konkurrensregler inom hela EES och upprepar därför sitt krav från tidigare yttranden att EG-rätten måste tillämpas strikt i de nya medlemsstaterna. Kommittén noterar samtidigt att det förväntas av såväl EES/Efta-länderna som de 15 EU-länderna att de skall anslå resurser till de nya medlemsstaterna. Kommittén anmodar EES/Efta-länderna att konkret föreslå hur dessa resurser skulle kunna kanaliseras på ett sätt som också främjar dessa länders intresse i ett utvidgat EU.

RESOLUTION AV RÅDGIVANDE EES-KOMMITTÉN

av den 26 juni 2002

om styresformer och företagens sociala ansvar i en globaliserad värld

(2003/C 58/08)

1. Bakgrund

1.1 Den rådgivande EES-kommittén består av företrädare för de viktigaste socioekonomiska intressegrupperna i de arton EES-staterna. Kommittén fungerar som ett språkrör för arbetstagare, arbetsgivare och andra aktörer i det organiserade civila samhället i dessa länder och ingår i EES:s institutionella struktur.

1.2 Följande resolution om *Styresformer och företagens sociala ansvar i en globaliserad värld* antogs vid den rådgivande EES-kommitténs 10:e sammanträde den 26 juni 2002 i Egilsstadir, Island. Föredragande var Åse Erdal från Eftas rådgivande kommitté och Uno Westerlund från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

2. Från ett europeiskt styrelseskick till nya europeiska styrelseformer

2.1 Den globalisering av marknaden som har ägt rum under de senaste årtiondena har förändrat det sätt på vilket samhällena styrs. I korthet kan man säga att det parlamentariska styrelseskicket delvis har ersatts av "avtalsbaserade" styresformer. Denna utveckling är uppenbar på alla nivåer, såväl lokal, regional, nationell, europeisk som global nivå.

2.2 Det klassiska statsskicket (government) bygger på en institutionell hierarki samt regler och bestämmelser. **De nya styrelseformerna** kännetecknas av ett styrelsesätt (governance) där grupper eller individer från olika institutioner, organisationer, organ och företag på olika nivåer arbetar i nätverk eller offentligt – privata partnerskap. På basis av dialoger, förhandlingar och överläggningar utformar de avtal och kontrakt som utgör de avgörande ramarna för det framtida beslutsfattandet (¹).

2.3 Avtalsbaserade styresformer är särskilt utvecklade i Europeiska unionen där många aspekter av suveräniteten har överförts till gemenskapsnivå.

2.4 De avtalsbaserade styrelseformerna kringgår delvis de traditionella parlamentariska och demokratiska samhällen som har existerat i Europa under det senaste seklet. I stället styrs samhällena i allt högre grad på basis av juridiska kontrakt i enlighet med vad som anges i gemenskapslagstiftningen och under övervakning av Europeiska kommissionen.

2.5 Forskare hävdar att det traditionella begreppet demokrati upphörde att existera år 1992 då det skedde en övergång

från ett nationellt styrelseskick till *avtalsbaserade styrelseformer* som bygger på förhandlingar. Under det senaste årtiondet har man övergått från ett konstitutionellt system där de nationella folkvalda församlingarna dominerade till ett samarbets- och organisationsbaserat system med reglerande styresformer på internationell nivå.

2.6 Den skepsis som förekommer gentemot de europeiska styrelseformerna kan bero på medborgarnas misstro mot Europeiska unionens sätt att fungera utgående från avtal. Det finns större tilltro till nationalstatens traditionella funktionssätt och till utformningen av dess styrelseskick, troligen därför att medborgarna tror att ansvarsförhållandena i dessa strukturer är tydligare.

2.7 Europeiska kommissionen har genom sin ordförande Romano Prodi tagit upp frågan om den europeiska demokratin och hur den fungerar, varför den inte fungerar bättre samt vilka framtidsutsikter den har. Kommissionen belyser den känsla av missnöje och utanförskap som många européer känner inför Europeiska unionen. Trots de resultat som unionen har åstadkommit råder det stor osäkerhet om unionens roll i dag och den roll den eftersträvar liksom om dess geografiska gränser, politiska mål och hur den delar befogenheter med medlemsstaterna.

2.8 Den rådgivande EES-kommittén uppskattar att kommissionen har tagit upp dessa frågor. EES-kommittén konstaterar dock att kommissionen i sin vitbok om styrelseformer inte diskuterar de underliggande problem som hänger samman med dessa.

2.9 Fem politiska principer ligger till grund för kommissionens arbete om styrelseformer: öppenhet, delaktighet, tydlig ansvarsfördelning, effektivitet och konsekvens. Unionen bör ha dessa principer som riktlinjer för hur man använder de befogenheter som unionen har fått av sina medborgare och för hur man genomför förändringar. Ett underliggande antagande är att mycket kan åstadkommas med hjälp av reformer inom ramen för de nuvarande fördragsbestämmelserna. Å andra sidan erkänner man allmänt att det i viss mån är konstlat att behandla reformen av styrelseformerna inom EU separat från den bredare debatt om Europas framtid som inleddes i Nice, eftersom dessa processer utgör två sidor av samma mynt.

2.10 EES-kommittén stöder dessa fem principer, och betonar att de omfattar de element som vanligen förknippas med principerna om demokrati och öppenhet.

(¹) Noralv Veggeland: "The EU Deficit of Legitimacy and Democracy: The theoretical debate on conceptualisation", University College Research Report 81/2001.

3. Nya styrelseformer i EU och deras följder för EES

3.1 Allmänna följder för EES

3.1.1 EU:s föresats att förbättra de europeiska styrelseformerna kan mycket väl starta en våg av styrelse reformer i hela Europa. Eftas EES-länder samt EES påverkas oundvikligen av sådana reformer. Det är uppenbart att all slags förnyelse av de politiska processerna och beslutssystemen i unionen får följder för EES. Ny gemenskapslagstiftning som berör inre marknaden måste införlivas i EES-avtalet, varför det sätt på vilket beslut fattas i unionen liksom lagstiftningens kvalitet, effektivitet och tydlighet påverkar EES. Dessutom bör strävan efter större öppenhet och offentlighet inom EU också sträcka sig till samarbetet med EES.

3.1.2 Den rådgivande EES-kommittén ber Europeiska kommissionen att särskilt överväga de följder förändringarna i EU:s politiska processer sannolikt kommer att få för EES:s funktionssätt.

3.2 Större engagemang och öppenhet

3.2.1 Offentlighet och debatt

3.2.1.1 En förutsättning för demokrati är att medborgarna kan delta i den politiska diskussionen. För att kunna göra detta måste de ha tillgång till tillförlitlig information och även ha möjlighet att noga granska de olika skedena i den politiska processen. Den rådgivande EES-kommittén välkomnar därför kommissionens förslag att vidta åtgärder för att ge bättre insyn i och information om EU-institutionernas arbetsmetoder. Ju öppnare EU-politiken är desto enklare är det för allmänheten, arbetsmarknadens parter, organisationerna i det civila samhället och andra politiska aktörer i Europa att delta i utformningen och genomförandet av gemenskapsmål och -gemenskapsåtgärder samt att förstå dem i full utsträckning och bedöma dem rättvist.

3.2.1.2 Arbetsmetoderna inom EES-samarbetet ger inte mycket insyn och allmänheten har mycket begränsad tillgång till EES-dokument. Detta gör det inte lättare för allmänheten att få insikt i EES-avtalet eller att förstå hur det fungerar. EES-kommittén efterlyser därför större insyn i EES samt en översyn av de regler och riktlinjer som gäller allmänhetens tillgång till EES-dokument. Dessutom borde man i större utsträckning involvera icke-statliga aktörer, såsom arbetsmarknadens parter, i arbetet inom EES.

3.2.1.3. Samtidigt kan man konstatera att de politiska aspekterna i anslutning till EES-avtalet och avtalets följder på nationell, regional och lokal nivå inte framhålls tillräckligt tydligt i Eftas EES-länder. En juridisk och "icke-politisk" syn på EES-avtalet påverkar negativt insikten i EU-frågor på alla politiska nivåer och därigenom också den demokratiska debatt som förs om dessa frågor.

3.2.2 Lokala och regionala aktörer

3.2.2.1 I vitboken om styrelseformerna i EU önskar kommissionen att de lokala och regionala aktörerna skall delta

aktivare i utformningen av politiken på gemenskapsnivå och efterlyser ett närmare samarbete vid genomförandet av gemenskapslagstiftningen. I vitboken betonas särskilt de europeiska sammanslutningarna av regionala och lokala myndigheter samt Europeiska unionens regionkommitté. Sammanslutningarna av lokala och regionala myndigheter i Eftas EES-länder skulle genom sitt medlemskap i Europeiska kommuners och regioners råd få mer att säga till om vid utformningen av gemenskapspolitiken om deras europeiska paraplyorganisation får ökat inflytande.

3.2.2.2 Vid den tidpunkt då man förhandlade om EES-avtalet existerade dock inte Regionkommittén ännu, varför det i avtalet inte ingår några bestämmelser om ett samarbete mellan lokala och regionala aktörer på EES-nivå. Den rådgivande EES-kommittén noterar att det i EES-avtalet saknas bestämmelser om samarbete mellan lokalt och regionalt folkvalda företrädare på EES-nivå. Sådana bestämmelser skulle vara till stor nytta eftersom de lokala och regionala myndigheterna ansvarar för genomförandet och tillämpningen av en stor del av EES-lagstiftningen.

3.2.2.3 I vitboken om styrelseformerna i EU föreslår Europeiska kommissionen att man inför trepartsavtal mellan europeiska, nationella, regionala och lokala myndigheter, vilket skulle göra genomförandet av gemenskapslagstiftningen mer flexibelt. Införandet av sådana nya förfaranden kommer att göra avsaknaden av lämpliga bestämmelser om samarbete mellan lokala och regionala aktörer på EES-nivå till ett ännu större problem.

3.2.3. Det civila samhället

3.2.3.1 Att engagera medborgarna i alla nivåer av den politiska beslutsprocessen är en av de centrala målsättningarna för kommissionen. Enligt vitboken om styrelseformer bör detta inflytande utövas via det civila samhällets organisationsliv och arbetsmarknadsparterna inom ramen för ett strukturerat samrådsförfarande. Den rådgivande EES-kommittén ställer sig entydigt bakom detta, men vill samtidigt betona att det finns ett omedelbart behov av att definiera den civila dialogen och de kvalitativa och kvantitativa kriterierna för representativitet samt att göra en tydlig åtskillnad mellan den "civila dialogen" och den "sociala dialogen".

3.2.3.2. Kriterierna för representativitet då organisationer väljs ut till den civila dialogen måste definieras för att garantera öppenhet och ett demokratiskt urvalsförfarande. EES-kommittén stöder de kriterier som fastställts av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och som europeiska organisationer måste uppfylla för att kunna väljas (¹).

3.2.3.3 EES-kommittén stöder kommissionens förslag att upprätta en databas på Internet med uppgifter om det civila samhällets organisationer i syfte att förbättra insynen och skapa struktur i dialogen mellan institutionerna. För de aktörer i det civila samhället i Eftas EES-länder som är medlemmar i paraplyorganisationer i EU kommer ett effektivare samråd att innebära större möjlighet att göra sin röst hörd i frågor som berör EES.

(¹) CES 357/2002 Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Styrelseformerna i EU – Vitbok" (KOM(2001) 428 slutlig).

3.2.4 Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs roll

3.2.4.1 I vitboken om styrelseformer framhålls Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs (EESK) nya roll som en bro mellan EU-institutionerna och det organiserade civila samhället. Kommissionen uppmanar också kommittén att spela en aktivare roll i utformningen av politiken (se ändringarna i artikel 257 i Nice-fördraget).

3.2.4.2. EESK är det forum där den civila dialogen institutionaliseras. Kommittén stärker kontinuerligt sin roll som forum för dialog och samråd och ser detta som ett effektivt sätt att i sitt arbete även integrera de delar av det organiserade civila samhället som för närvarande inte företräds i kommittén. Kommittén organiserar redan offentliga hearingar och andra evenemang i detta syfte.

3.2.4.3 Tack vare "osmosförfarandet" kan medlemmarna i Eftas rådgivande kommitté delta i alla skeden av EESK:s arbete i egenskap av observatörer och på så sätt få tillträde till utformningen av EU-politiken. Det här är ett exempel på ett mycket fruktbart och pragmatiskt samarbete med EES, som den rådgivande EES-kommittén starkt stöder.

3.2.5. Arbetsmarknadens parter

3.2.5.1 EES-kommittén fäster stor vikt vid att arbetsmarknadsparternas särskilda roll i det civila samhället blir kristallklar. Man välkomnar därför att kommissionen i vitboken tydligt nämner denna särskilda roll och arbetsmarknadsparternas särskilda inflytande. Arbetsmarknadsparternas uppgift inom ramen för den sociala dialogen är ett utmärkt exempel på ett effektivt genomförande av styrelseprinciperna på gemenskapsnivå. Den europeiska sociala dialogen har i det närmaste lagstiftande befogenheter i enlighet med artiklarna 137 och 138 i EG-fördraget. Den definieras tydligt vad gäller deltagare, befogenheter och förfaranden och har närmast lagstiftande karaktär⁽¹⁾. Dess särprägel härrör från deltagarnas särskilda befogenheter och ansvar, vilka utövar sin roll självständigt. Därför kan inte deras roll och ansvar överföras till andra politikområden eller aktörer. Av denna anledning vill kommittén än en gång påpeka att man bör göra en tydlig åtskillnad mellan begreppen "social dialog" och "civil dialog".

3.2.5.2 Arbetsmarknadsorganisationerna i Eftas EES-länder är medlemmar i de europeiska arbetsgivarorganisationerna Unice och CEEP samt i Europeiska fackliga samorganisationen (EFS). Som medlemmar i dessa organisationer deltar de direkt i sektorsöverskridande förhandlingar i anslutning till den sociala dialogen, vilket ger dem en unik möjlighet att påverka sociallagstiftningen i EU och EES-länderna. Detta är särskilt viktigt för de länder som inte är medlemmar i EU men som är tvungna att följa gemenskapslagstiftningen.

3.2.6 Effektivare och öppnare samråd

3.2.6.1 I vitboken efterlyser kommissionen "en bättre struktur för samråd och dialog" och framhåller att det är nödvändigt

att alla EU-institutioner och nationella myndigheter i högre grad tillämpar samråd när det gäller EU-politiken i syfte att komplettera beslutsfattandet i institutionerna. EES-kommittén betonar att det är viktigt att man ställer upp klara kriterier och på så sätt garanterar representativiteten och legitimiteten hos de organisationer som kommissionen rådfrågar.

3.2.6.2 En ny samrådkultur i Europeiska kommissionen skulle ge medborgarna, arbetsmarknadsparterna, de lokala och regionala myndigheterna, organisationerna i det civila samhället och andra aktörer i Eftas EES-länder större möjlighet att höras i samband med EU:s beslutsprocess. Den rådgivande EES-kommittén uppmanar de nationella myndigheterna i Eftas EES-länder att stödja ett motsvarande aktivt deltagande av olika EES/Efta-aktörer i beslutsfattandet för att aktörernas ståndpunkter skall komma till kännedom och tas i beaktande i kommissionens samrådsprocesser.

3.3 Bättre kvalitet på politiken, lagstiftningen och resultaten

3.3.1 Förenklad lagstiftning

3.3.1.1 Kommissionen har förbundit sig att inrikta sina lagstiftningsförslag på väsentligheter, och ge ökat utrymme för tillämpningsföreskrifter för de tekniska detaljerna i förslagen. Dessutom skall ett program inledas för att förenkla gemenskapslagstiftningen ytterligare och uppmuntra medlemsstaterna att förenkla sina genomförandebestämmelser. Den rådgivande EES-kommittén stöder vitbokens förslag att förenkla och påskynda EU:s lagstiftningsprocess, eftersom gemenskapsbestämmelserna blir allt mer invecklade och ibland har en tendens att ytterligare komplicera nationella bestämmelser i stället för att förenkla och harmonisera dem. Den rådgivande EES-kommittén uppmanar Eftas EES-länder att noggrant följa kommissionens arbete och att förenkla sina genomförandebestämmelser.

3.3.2 Kombinera politiska instrument

3.3.2.1 De senaste åren har icke-bindande lagstiftning (soft law) och icke-bindande integration kompletterat EU:s traditionella rättsliga harmonisering. Det har skett en tydlig förskjutning från traditionella förordningar, direktiv och beslut – som med tanke på hur de påverkar EES-avtalet skall integreras i EES-lagstiftningen – till nya politiska instrument som riktlinjer, rekommendationer, mekanismer för samreglering och den öppna samordningsmetoden. Dessa instrument kan inte utan vidare införlivas i rättsligt bindande avtal som EES-avtalet. Eftersom kommissionen har för avsikt att i ökad utsträckning använda olika former av politiska instrument som komplement till lagstiftning, måste man överväga hur dynamiken i EES-avtalet kan upprätthållas. För att säkerställa en parallell utveckling och lika konkurrensvillkor inom hela EES-området uppmanar den rådgivande EES-kommittén Eftas EES-länder att beakta den icke-rättsliga utvecklingen inom EU eftersom denna kan påverka den inre marknaden eller olika kompletteringsåtgärder.

⁽¹⁾ Artiklarna 137 och 138 i EG-fördraget.

3.3.3 Tillsynsmyndigheter

3.3.3.1 Kommissionen önskar att det skapas fler tillsynsmyndigheter på sektorsnivå, med väl definierade uppgifter, enligt samma mönster som EMEA⁽¹⁾ och Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet. Målsättningen är att förbättra det sätt på vilket regler tillämpas och verkställs inom unionen. Den rådgivande EES-kommittén understryker hur viktigt det är att Eftas EES-länder kan garanteras medlemskap i nya tillsynsmyndigheter som berör EES och delta i arbetet med att ställa upp villkor för deras verksamhet.

3.3.3.2 Den rådgivande EES-kommittén förespråkar dock viss försiktighet när det gäller att inrätta oberoende tillsynsmyndigheter på EU-nivå. Innan en ny myndighet inrättas bör det finnas bevis för att den kommer att skapa ett tydligt mervärde och inte leda till ökad byråkrati och obefogade kostnader.

3.3.4 Expertgrupper

3.3.4.1 Allmänheten hyser inte stort förtroende för unionens expertgrupper, vilket dels beror på att systemet är så komplicerat, dels på att informationen om hur de fungerar är så bristfällig. Kommissionen kommer att utveckla riktlinjer för att förbättra insynen i och utvidga debatten om hur systemet med expertgrupper fungerar. Målsättningen är att öka allmänhetens förtroende för hur beslutsfattare använder experternas rekommendationer.

3.3.4.2 Artikel 99 i EES-avtalet reglerar den fas där beslut förbereds och beslutsunderlag utarbetas i EES:s beslutsprocess. Enligt denna artikel skall kommissionen informellt be om expertutlåtanden från Eftas EES-länder på samma sätt som den får expertutlåtanden från gemenskapens sakkunniga när den planerar ny lagstiftning inom områden som regleras av EES-avtalet. Den rådgivande EES-kommittén uppmanar å ena sidan kommissionen att använda artikel 99 i EES-avtalet till fullo och å andra sidan de nationella myndigheterna i Eftas EES-länder att samarbeta aktivt med kommissionen när det gäller hur artikel 99 används.

3.3.4.3 Den rådgivande EES-kommittén är mycket positiv till större öppenhet när det gäller hur experthjälp används och påverkar beslutsfattandet i EU, eftersom det ger allmänheten i EES-länderna större möjligheter att granska expertgruppernas arbete. Den rådgivande kommittén stöder också kommissionens avsikt att göra det möjligt för allmänheten att ta del av expertutlåtanden. Samtidigt uppmanar den rådgivande EES-kommittén Eftas EES-länder att säkerställa ett kompetent och aktivt deltagande i samtliga kommissionskommittéer där de har rätt att delta.

3.3.5 Säkerställa att gemenskapsrätten genomförs och tillämpas i ökad utsträckning på nationell nivå

3.3.5.1 I EES-länderna är det myndigheternas vilja och förmåga att säkerställa att reglerna införlivas och genomförs effektivt, till fullo och i tid, som i slutändan avgör vilken genom-

slagskraft reglerna för den inre marknaden får. Kommissionens försök att förstärka granskningen av möjliga överträdelse av gemenskapsrätten inom EU:s medlemsstater kan leda till att även EES- och Efta-staterna i ökad utsträckning kommer att granskas av Eftas övervakningsmyndighet.

3.3.5.2 Eftas EES-länder skulle kunna bidra till att förbättra kunskapen om gemenskapsrätten och EES-lagstiftningen både bland jurister, domstolar och allmänhet. Det skulle leda till förbättrad kvalitet på genomförandet och tillämpningen av lagstiftningen. Den rådgivande EES-kommittén uppmanar Eftas EES-länder att delta i det utbyte av välfungerande metoder för genomförandebestämmelser, som EU har föreslagit, för att kunna förbättra kvalitet och hastighet när det gäller genomförande och tillämpning av lagstiftningen.

3.3.5.3 Det är inte bara företag som i ökande utsträckning påverkas av lagstiftning rörande den inre marknaden, utan även nationella, regionala och lokala myndigheter. Detta gäller framför allt bestämmelser om offentligt stöd och konkurrensfrågor. Det finns inte tillräcklig information och kunskap om denna utveckling, vilket ofta leder till att myndigheter i alltför begränsad omfattning tillämpar sådana bestämmelser. Därför uppmanar kommittén nationella myndigheter att vidta åtgärder för att förbättra denna situation.

3.4 Tydligare mål för politiken och institutionerna

3.4.1 Gemenskapsmetoden

3.4.1.1 Kommissionen anser att unionen måste förnya gemenskapsmetoden för att kunna genomföra bättre politiska beslut. Samtidigt bör nya åtgärder för samråd och deltagande samt större öppenhet när det gäller experthjälp och förbättrad konsekvensanalys leda till att kommissionen använder sin politiska initiativrätt mer målinriktat och selektivt.

3.4.1.2 Ett återupptagande av gemenskapsmetoden skulle helt klart vara fördelaktigt för Eftas EES-länder med tanke på att EES-avtalet utgår från att gemenskapsmetoden är den viktigaste beslutsprocessen inom gemenskapen.

3.4.2. Kommitté enligt kommittéförfarande

3.4.2.1 Det åligger normalt kommissionen att bära huvudansvaret för att genomföra politik och lagstiftning genom att anta tillämpningsförfordningar och beslut. Enligt vitboken bör kommissionens villkor för att anta dessa genomförandeåtgärder granskas. I de fall besluten fattas gemensamt av rådet och Europaparlamentet skall de båda institutionerna ha samma ansvar för att övervaka genomförandet, men kommissionen måste ta fullt ansvar för verkställandet. En enkel rättslig mekanism bör göra det möjligt för lagstiftarna att jämföra kommissionens åtgärder med de principer och politiska riktlinjer som har antagits i lagstiftningen. Det skulle innebära att den befintliga kommissionsorganisationen, framför allt regleringskommittén och förvaltningskommittén, skulle bli föråldrad.

⁽¹⁾ Europeiska läkemedelsmyndigheten (i London) utför en teknisk utvärdering av ansökningar för att få läkemedel godkända innan kommissionen fattar beslut.

3.4.2.2 Tanken på att minska eller till och med gradvis avveckla den formella organisationen med kommittéer enligt kommittéförfarandet skulle få omfattande följder för Eftas EES-länder. Enligt bestämmelserna i artikel 100 har EES-avtalet varit nyckeln till Eftas deltagande i många av dessa kommittéer. För Eftas EES-länder är deltagandet i gemenskapens kommittéförfarande ett mycket viktigt sätt att utbyta åsikter och information med sakkunniga inom EU:s medlemsstater och kommissionen. Den rådgivande EES-kommittén stöder tanken på att Eftas EES-länder deltar i EU:s kommittéer enligt kommittéförfarandet och uppmanar EU att se till att dessa länders åsikter beaktas om det kommer till stånd en reform av kommittéförfarandet.

4. Företagens styresformer och sociala ansvar

4.1 Företagens sociala ansvar har blivit en allt viktigare fråga i takt med att attityden mot företagets roll i samhället förändras och att oron för globaliseringens konsekvenser ökar. Fackföreningar, icke-statliga organisationer, media, allmänhet och även företag blir alltmer medvetna om och intresserade av hur företagen uppträder både vad gäller socialt ansvar och miljöhänsyn. Det ställs ökade krav på att företag hålls ansvariga för hur deras verksamhet påverkar miljö och samhälle, nationellt och internationellt. Uppmärksamheten på företagets sociala ansvar har lett till uppmaningar om rekommendationer eller bindande regler när det gäller många aspekter av företagets agerande.

4.2 Alla samhällen är beroende av att det finns lönsamma och konkurrenskraftiga företag som skapar arbetstillfällen och välbstånd och som bidrar till att bevara och utveckla de samhällen de är verksamma inom. Detta utgör den centrala kärnan i företagets ansvar. Globaliseringen och internationaliseringen har dock lett till att företagets ansvarsområde utvidgats. Det är inte längre enbart de finansiella resultaten som räknas utan också **hur** dessa resultat har tillkommit. Uppmärksamheten riktas både mot företagets agerande och mot deras lönsamhet. Denna ökade medvetenhet speglas i många internationella företags verksamhet. Genom strategier och program tar de aktivt sitt sociala ansvar i de samhällen och på de platser där de har verksamhet. Den ideella och kooperativa sektorn ger också värdefulla bidrag till utvecklingen, både ekonomiskt och socialt.

4.3 På det internationella planet har företagets sociala ansvar sedan flera år varit en viktig fråga inom ramen för de internationella organisationernas arbete. Internationella arbetsorganisationen (ILO) har fastställt viktiga standarder genom sina grundläggande arbetsnormer, OECD har följt upp detta initiativ med sina riktlinjer för multinationella företag, och FN har som en följd av globaliseringen behandlat frågor i samband med Kofi Annans Global Compact-initiativ. Sist, men inte minst, ställer kommissionen genom grönboken frågan om det även behövs ramvillkor på EU-nivå för att främja företagets sociala ansvarstagande.

4.4 Den rådgivande EES-kommittén välkomnar kommissionens grönbok, som har gett upphov till en kritisk debatt om hur företagets sociala ansvar kan främjas och skapat ökad medvetenhet om denna fråga. Kommissionens initiativ bör ses i förhållande till det strategiska mål som EU själv angav vid toppmötet i Lissabon: Att bli "världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, med möj-

lighet till hållbar ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning". Den rådgivande EES-kommittén återupprepar förslaget från Eftas rådgivande kommitté att Efta-delen av EES-samarbetet, inklusive alla 18 EES-länderna, bör anta samma strategiska mål.

4.5 Företagens sociala ansvar måste ses som ett långsiktigt åtagande och en strategisk investering som liksom lönsamhet är en förutsättning för företagets hållbarhet. Kofi Annan, FN:s generalsekreterare, menar att företagen inser att när marknaderna globaliseras måste detta leda till att även deras sociala ansvar globaliseras, både som begrepp och i det praktiska genomförandet. Han är övertygad om att företagen upptäcker att det i slutänden gynnar dem att uppträda ansvarfullt.

4.6 I grönboken ställer kommissionen frågan om ett nytt europeiskt ramverk för företagets sociala ansvar. Företagen är en del av samhället och har sin verksamhet i en social miljö som skapas av lagar och kollektivavtal, vilka reglerar arbetsmarknaden, förenar båda parter intresse och skyddar arbetstagarna. Detta accepteras av alla berörda parter och utgör grunden för företagets sociala ansvar i Europa, utan att påverka den rättsliga ramen (miljö- och socialpolitik) negativt.

4.7 Mot bakgrund av de föreliggande sociala ramvillkoren handlar det i Europa i första hand om att skapa ett sådant psykologiskt klimat att företagets sociala ansvar får sin givna plats. Den europeiska nivån är en lämplig plattform för erfarenhetsutbyte om framgångsrika initiativ som gäller företagets sociala ansvar och för att skapa medvetenhet hos företagen själva om att det sociala ansvaret måste beaktas i deras strategier.

4.8 Frivilliga åtgärder – inklusive sådana som förhandlats fram – är en av grundprinciperna i företagets sociala ansvar. Det vore olämpligt att upprätta detaljerade obligatoriska europeiska ramvillkor. Enhetliga detaljerade standarder för socialt ansvar medför en risk att företag, särskilt småföretag och företag inom den sociala ekonomin, tvingas in i en "korsett". Företagen bör få möjlighet att utveckla skräddarsydda, branschspecifika och effektiva lösningar som är anpassade till situationen i det enskilda fallet. Allmänna europeiska principer som arbetats fram av arbetsmarknadens parter skulle kunna bidra till en större spridning av sådana åtgärder för företagets sociala ansvar som redan införts av flera företag. Därför är den rådgivande kommittén entydigt positiv till att arbetsmarknadsparterna fördjupar enskilda aspekter av företagets sociala ansvar, exempelvis på området för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen eller för främjande av lika möjligheter. EU:s specifika syn på företagets sociala ansvarstagande skulle kunna utvecklas inom ramen för gemensamma initiativ och frivilliga överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter. Kommissionen skulle kunna uppmuntra partnerskap mellan de viktigaste aktörerna för företagets sociala ansvar och därmed främja insyn, enhetlighet och bästa lösningar på detta område.

4.9 Den rådgivande EES-kommittén påpekar den speciella roll företag har som tillhandahåller tjänster av allmänt intresse med socialt och miljömässigt ansvar liksom ansvar för att tillhandahålla tjänster, exempelvis dricksvatten, inom vissa geografiska områden.

4.10 EES-kommittén understryker vikten av samstämmighet mellan inställningen till företagens sociala ansvar och till företagens agerande i övrigt när det gäller rättsliga instrument eller strategier inom EU. Den översyn av kommissionens direktiv för offentlig upphandling som pågår, utformningen av kommissionens meddelanden om sociala och miljömässiga aspekter på offentlig upphandling och förslagen om miljöansvar är särskilt relevanta aspekter i detta sammanhang. Den rådgivande kommittén föreslår också en översyn av bestämmelserna för offentligt stöd till utveckling av ansvar både för miljön och för sociala frågor.

5. Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer

5.1 Den rådgivande EES-kommittén välkomnar kommissionens arbete rörande styrelseformerna i EU och stöder de fem principerna om goda styrelseformer som kommissionen föreslår, eftersom de omfattar de element som vanligen förknippas med principerna om demokrati och öppenhet. EES-kommittén noterar dock att vitboken inte tar upp de underliggande problemen i samband med styrelseformerna, bland annat övergången från ett parlamentariskt till ett avtalsbaserat styrelseskick i samhället. EES-kommittén understryker att all förnyelse av de politiska processerna och beslutssystemen inom gemenskapen får konsekvenser för EES-länderna, eftersom gemenskapslagstiftning som berör EES måste införlivas i EES-avtalet.

5.2 Större engagemang och öppenhet är en av hörnstenarna i goda styrelseformer. Därför välkomnar den rådgivande EES-kommittén förslaget om öppnare arbetsmetoder i de europeiska institutionerna och efterlyser ökad insyn och större engagemang av icke-statliga aktörer även i EES-samarbetet.

5.3 EES-kommittén betonar att arbetsmarknadens parter har en viktig roll och stort ansvar. Arbetsmarknadsparternas uppgift inom ramen för den sociala dialogen är ett utmärkt exempel på styrelseprinciperna på gemenskapsnivå. Därför bör den sociala dialogen erkännas som en viktig del i byggandet av det framtida Europa.

5.4 EES-kommittén stöder helhjärtat kommissionens plan att rådfråga det civila samhällets organisationer på den politiska beslutsprocessens alla nivåer och välkomnar förslaget att anta en uppförandekod för samråd. Det föreligger emellertid ett omedelbart behov av att göra en tydlig åtskillnad mellan "civil dialog" och "social dialog", och att upprätta mätbara represen-

tativitetskriterier för urval av de organisationer i det civila samhället som skall delta i den civila dialogen.

5.5 Med tanke på de lokala och regionala aktörernas ökade betydelse i EU noterar EES-kommittén att det saknas bestämmelser i EES-avtalet för samarbete mellan lokala och regionala nivåer inom EES.

5.6 EES-kommittén stöder kommissionens förslag att förenkla den europeiska lagstiftningen och uppmanar Eftas EES-länder att följa kommissionens exempel och förenkla de nationella genomförandebestämmelserna. Eftas EES-länder bör också delta i det utbyte av välfungerande metoder när det gäller genomförandeåtgärder som har föreslagits av EU. Förutom en förenkling efterlyser vi en analys av effekterna och en oberoende utvärdering av alternativa lagstiftningsformer. Kommittén uppmanar Eftas EES-länder att beakta den icke-rättsliga utveckling inom EU som påverkar den inre marknaden i syfte att säkerställa en samordning av utvecklingen samt lika konkurrensvillkor inom hela EES-området.

5.7 Den rådgivande EES-kommittén understryker vikten av att Eftas EES-länder tryggar ett medlemskap i nya tillsynsmyndigheter som är relevanta för EES och att de ansvarar för ett kompetent och aktivt deltagande i samtliga kommittéer inom kommissionen som de har rätt att delta i. EES-kommittén uppmanar också EU att se till att de synpunkter som Eftas EES-länder har beaktas vid en eventuell reform av kommittéförfarandet.

5.8 När det gäller globala och europeiska styrelseformer välkomnar den rådgivande EES-kommittén Europeiska kommissionens grönbok om företagens sociala ansvar som har gett upphov till en kritisk debatt om nya metoder för att främja företagens sociala ansvar och skapat ökad medvetenhet om denna fråga. Grönboken kan på ett avgörande sätt bidra till ett framgångsrikt genomförande av Lissabonstrategin, som EES-kommittén anser att också Efta-sidan av EES-samarbetet bör anta i sin helhet. Företagens sociala ansvar måste ses som ett långsiktigt frivilligt – inklusive framförhandlat – åtagande och en strategisk investering som, i kombination med god ekonomi, bidrar till företagets hållbarhet. Kommissionen skulle kunna uppmuntra partnerskap mellan de viktigaste aktörerna för företagens sociala ansvar och därmed främja insyn, enhetlighet och bästa lösningar på detta område.